

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – ĐIỆN BIÊN NĂM 2021****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Câu 1.** Đọc đoạn trích, trả lời các câu hỏi:

Nhĩ đáp trong hơi thở gấp gáp: “Ừ, ừ... chào cháu!”. Cô bé nhảy lên phàn, vừa mò vào người Nhĩ đã vội vã nhảy xuống, nó chạy ra đầu cầu thang cầm đoạn dây khê phát xuống bên dưới và gọi toáng lên:

- Vân ơi, Tam ơi, Hùng ơi!

(Trích Bến quê - Nguyễn Minh Châu, Ngữ văn 9, Tập hai, Nxb Giáo dục Việt Nam, 2013, tr. 104)

- Xác định và gọi tên thành phần biệt lập được sử dụng.
- Tìm lời dẫn trong đoạn trích, đó là cách dẫn trực tiếp hay gián tiếp?

Câu 2. Đọc đoạn trích, trả lời các câu hỏi:

Tất cả trẻ em trên thế giới đều trong trắng, dễ bị tổn thương và còn phụ thuộc. Đồng thời chúng hiểu biết, ham hoạt động và đầy ước vọng. Tuổi chúng phải được sống trong vui tươi, thanh bình, được chơi, được học và phát triển. Tương lai của chúng phải được hình thành trong sự hòa hợp và tương trợ. Chúng phải được trưởng thành khi được mở rộng tầm nhìn, thu nhận thêm những kinh nghiệm mới.

(Sgk Ngữ văn 9 Tập một, Nxb Giáo dục Việt Nam, 2013, tr. 32)

- Xác định phương thức biểu đạt chính.
- Theo tác giả, trẻ em phải được sống như thế nào?
- Chỉ ra và nêu tác dụng của phép lặp được sử dụng trong đoạn trích.
- Từ nội dung đoạn trích, hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 5 - 7 câu) trình bày suy nghĩ về quyền được học và phát triển của trẻ em.

Câu 3. (5,0 điểm) Phân tích hai khổ thơ đầu của bài thơ Viếng Lăng Bác, từ đó nhận xét tình cảm của nhà thơ và mọi người với Bác Hồ:

Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác
 Đã thấy trong sương hàng tre bát ngát
 Ôi! Hàng tre xanh xanh Việt Nam
 Bão táp mưa sa, đứng thẳng hàng.

Ngày ngày mặt trời đi qua trên lăng
 Thấy một mặt trời trong lăng rất đỏ
 Ngày ngày dòng người đi trong thương nhớ
 Kết tràng hoa dâng bảy mươi chín mùa xuân.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN – LOIGIAIHAY.COM

Câu 1.

a. Xác định và gọi tên thành phần biệt lập được sử dụng.

Phương pháp: căn cứ bài Các thành phần biệt lập.

Cách giải:

- Các từ: ơi, ừ

- Thành phần biệt lập: Gọi đáp

b. Tìm lời dẫn trong đoạn trích, đó là cách dẫn trực tiếp hay gián tiếp?

Phương pháp: căn cứ bài Lời dẫn trực tiếp, gián tiếp.

Cách giải:

- "Ừ, ừ ...Chào cháu!"; Vân ơi, Tam ơi, Hùng ơi!

- Lời dẫn trực tiếp.

Câu 2.

a. Xác định phương thức biểu đạt chính.

Phương pháp: căn cứ các phương thức biểu đạt đã học.

Cách giải:

Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận.

b. Theo tác giả, trẻ em phải được sống như thế nào?

Phương pháp: căn cứ nội dung bài đọc, đọc tìm ý.

Cách giải:

Theo tác giả, trẻ em phải được sống trong vui tươi, thanh bình, được chơi, được học tập và phát triển.

c. Chỉ ra và nêu tác dụng của phép lặp được sử dụng trong đoạn trích.

Phương pháp: căn cứ bài Các phép liên kết câu.

Cách giải:

Phép lặp: "chúng".

Tác dụng: Sử dụng phép lặp tác giả nhằm nhấn mạnh trẻ em cần có một môi trường sống trong lành, thanh bình để chúng được học tập và phát triển toàn diện.

d. Từ nội dung đoạn trích, hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 5 - 7 câu) trình bày suy nghĩ về quyền được học và phát triển của trẻ em.

Phương pháp: phân tích.

Cách giải:

- Giới thiệu vấn đề: quyền được học tập và phát triển của trẻ em.
- Trẻ em là mầm non tương lai của đất nước, bởi vậy chúng cần được tạo điều kiện thuận lợi để được học tập, phát triển:
 - + Có được cơ hội học tập bình đẳng.
 - + Được tạo điều kiện học tập tối đa.
 - +....
- Lên án tất cả hành vi ngăn cản quyền được học tập và phát triển của trẻ.
- Liên hệ và tổng kết vấn đề.

Câu 3.

Phân tích hai khổ thơ đầu của bài thơ Viếng Lăng Bác, từ đó nhận xét tình cảm của nhà thơ và mọi người với Bác Hồ:

Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác
 Đã thấy trong sương hàng tre bát ngát
 Ôi! Hàng tre xanh xanh Việt Nam
 Bão táp mưa sa, đứng thẳng hàng.

Ngày ngày mặt trời đi qua trên lăng
 Thấy một mặt trời trong lăng rất đỏ
 Ngày ngày dòng người đi trong thương nhớ
 Kết tràng hoa dâng bảy mươi chín mùa xuân.

Phương pháp: phân tích, tổng hợp.

Cách giải:

I. Mở bài:

- Giới thiệu tác giả Viễn Phương và tác phẩm “Viếng lăng Bác”.
- + Là một trong những gương mặt tiêu biểu nhất của lực lượng văn nghệ giải phóng miền Nam.
- + Thơ Viễn Phương tập trung khám phá ngợi ca vẻ đẹp của nhân dân, đất nước trong cuộc chiến đấu chống ngoại xâm.
- + Lối viết của ông nhỏ nhẹ, trong sáng, giàu cảm xúc và lãng mạn.

+ Năm 1976, sau ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước và lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng vừa được khánh thành, Viễn Phương là một trong số những chiến sĩ, đồng bào miền Nam sớm được ra viếng Bác. Bài thơ ghi lại những ấn tượng, cảm xúc, suy ngẫm của nhà thơ trong cuộc viếng lăng và được in trong tập “Như mây mùa xuân” – 1978.

- Nêu vấn đề nghị luận: Phân tích hai khổ thơ đầu. Từ đó nhận xét tình cảm của nhà thơ và mọi người đối với Bác Hồ.

II. Thân bài.

1. Cảm xúc và tâm trạng của nhà thơ khi được tới thăm lăng Bác (khổ 1)

- Bồi hồi, xúc động “Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác”

+ Cặp đại từ xưng hô “con – Bác” là cách xưng hô gần gũi, thân thiết của người miền Nam, vừa thể hiện sự tôn kính với Bác vừa bộc lộ tình cảm yêu thương dành cho một người ruột thịt, một người bề trên trong gia đình. Đọc câu thơ tưởng như Viễn Phương là một người con xa xứ nay mới được trở về bên người cha của mình.

+ Cách nói giảm nói tránh “thăm” làm giảm bớt nỗi đau thương, mất mát, đồng thời khẳng định sự bất tử của Người trong lòng những người con nước Việt.

-> Câu thơ giản dị như một lời kể nhưng lại thấm đượm bao nỗi bồi hồi, xúc động của nhà thơ, sau bao mong nhớ, đợi chờ, nay mới được đến viếng lăng Bác.

- Ấn tượng đậm nét hiện lên trước mắt nhà thơ: “hàng tre bát ngát”:

+ Đây là hình ảnh thực làm nên quang cảnh đẹp cho lăng Bác, mang lại cảm giác thân thuộc, gần gũi của làng quê, đất nước Việt.

+ Đây cũng là hình ảnh chứa nhiều sức gợi: “hàng tre xanh xanh” gợi vẻ đẹp của con người, đất nước Việt Nam với sức sống tràn trề; “bão táp...thăng hàng” là vẻ đẹp cứng cỏi, kiên cường, bền bỉ, hiên ngang, bất khuất của con người Việt Nam. Hình ảnh hàng tre bao quanh lăng là biểu tượng của cả dân tộc đang quây quần bên Người, thể hiện tình cảm của người dân miền Nam nói riêng, con người Việt Nam nói chung dành cho Bác.

=> Khổ 1 là niềm xúc động sâu sắc của nhà thơ khi đứng trước lăng Người.

2. Cảm xúc và suy ngẫm của nhà thơ khi vào viếng lăng Bác (khổ 2)

- Là nỗi tiếc thương, lòng biết ơn sâu nặng dành cho công lao của Bác.

+ Sáng tạo hình ảnh thực và hình ảnh ẩn dụ sóng đôi: mặt trời trên lăng – mặt trời tự nhiên, mặt trời trong lăng

- ẩn dụ cho Bác. Bác đã mang lại ánh sáng chân lí, giúp dân tộc thoát khỏi kiếp sống nô lệ, khổ đau.

+ Hình ảnh ẩn dụ đã vừa khẳng định, ngợi ca sự vĩ đại của Người vừa thể hiện tình cảm tôn kính, biết ơn của cả dân tộc đối với Người.

+ Hình ảnh “dòng người” đi liền với điệp từ “ngày ngày” gợi dòng thời gian vô tận và sự sống vĩnh cửu; mang giá trị tạo hình, vẽ lên quang cảnh những đoàn người nối tiếp nhau không dứt, lặng lẽ và thành kính vào viếng Bác. Lời nói “đi trong thương nhớ” thể hiện nỗi tiếc thương, nhớ nhung lớn lao của bao thế hệ người dân Việt Nam trong giây phút vào lăng viếng Bác.

+ “Tràng hoa dâng 79 mùa xuân”: 79 năm cuộc đời Người đã hiến dâng trọn vẹn cho quê hương, đất nước. Nó được kết từ hàng ngàn, hàng vạn trái tim để bày tỏ niềm tiếc thương, kính yêu vị cha già dân tộc. Đó cũng là cách để nhà thơ khẳng định Bác sống mãi trong lòng dân tộc.

*** Đánh giá:**

- Nội dung:

+ Thể hiện tình cảm chân thành, tha thiết của cả dân tộc Việt Nam dành cho Bác.

+ Qua đó, khám phá, ngợi ca truyền thống ân nghĩa, thủy chung của dân tộc ta.

- Nghệ thuật:

+ Ngôn ngữ giản dị, gần gũi, giàu sức gợi.

+ Giọng điệu vừa chân thành, trang nghiêm, vừa sâu lắng vừa tha thiết, đau xót tự hào.

+ Hình ảnh thơ vừa mang nghĩa thực vừa giàu giá trị tượng trưng.

3. Nhận xét về tình cảm nhà thơ và mọi người đối với Bác Hồ.

- Nhà thơ nói riêng và mỗi người dân Việt Nam nói chung đều có một lòng thành kính trước Hồ Chủ tịch – vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc Việt Nam.

- Không chỉ vậy, tình cảm ấy còn vừa thiêng liêng, vừa gắn bó. Vừa kính vừa yêu.

- Tình cảm ấy xuất từ cảm xúc, từ trái tim đầy chân thành của mỗi người con đất Việt.

III. Kết bài:

- Khái quát lại nội dung đoạn trích.

- Nêu cảm nhận của em.